

DE KLEINE ANDREAS

september, oktober 2025
nieuwsbrief Lutherse Gemeente Rotterdam

HERFST

Lees in dit nummer over de opening van ons seizoen 2025-2026

Prediker 3:1

***‘Alles heeft zijn uur en ieder ding onder de hemel zijn tijd’
(NBG 1962)***

WELKOM BIJ DE DIENSTEN IN ONZE ANDREASKERK!

Koffie na afloop in de Paardenkamer. Zie ook onze website

- Zondag 31 augustus, 11e na Trinitatis, 10.30 uur. *Helen Florijn*.
- Zondag 7 september, 12e na Trinitatis, 10.30 uur. *Ds. Mirjam Visser-Fuchs*.
Heilig Avondmaal. Opening seizoen.
- Zondag 14 september, 13e na Trinitatis, 10.30 uur. *Rachel Wardenaar*.
- Zondag 21 september, 14e na Trinitatis, 10.30 uur.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs.
- Zondag 28 september, 15e na Trinitatis, 10.30 uur. *Ilse Swart*.
- Zondag 5 oktober, 16e na Trinitatis, *Ds. Mirjam Visser-Fuchs*.
Heilig Avondmaal. Oogstdankdienst.
- Zondag 12 oktober, 17e na Trinitatis, 10.30 uur. *Elsa Aarsen-Schiering*.
- Zondag 19 oktober, 18e na Trinitatis, 10.30 uur. *Bob van Meijeren*.
- Zondag 26 oktober, 19e na Trinitatis, **11.00 uur (Wintertijd)**.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs en voorgangers Zeemanskerken.
Zeemanskerkendienst, Heilig Avondmaal.
- Zondag 2 november, 20e na Trinitatis, 10.30 uur. *Helen Florijn*.
- Zondag 9 november, 1e van de Voleinding, 10.30 uur.
Ds. Mirjam Visser-Fuchs.
- Zondag 16 november, 2e van de Voleinding, 10.30 uur.
Rachel Wardenaar.
- Zondag 23 november, laatste van het kerkelijk jaar, Eeuwigheidszondag, 10.30 uur. *Ds. Mirjam Visser-Fuchs*.

VAN DE PREDIKANT I

Ds. Mirjam Visser-Fuchs

Elia - Wie durft er nog profeet te zijn?

Wat doe je als je het gevoel hebt dat je alleen staat? Wanneer je waarheid niet gehoord wordt of zelfs niet gewenst is? In het najaar volgen we de profeet Elia, een man van vuur, van stilte, van wanhoop en moed. Een tegenstem in een tijd van geestelijke verlamming. Een tegengif tegen macht, misbruik en leegte. Elia komt op in een duistere periode van Israëls geschiedenis. Achab is koning geworden en sleept het volk mee in de verering van Baäl. De politieke en religieuze orde is corrupt, de waarheid wordt verdraaid, de stem van God klinkt nauwelijks meer.

En dan komt daar ineens Elia. Geen priester, geen paleisfiguur, geen diplomaat. Gewoon: Elia uit Tisbe, die zegt wat niemand durft te zeggen. Wat doet dat met ons vandaag: zo'n profeet die zich uitspreekt, die zich terugtrekt, die het opneemt tegen het systeem, die op de vlucht slaat en die uiteindelijk Gods stem hoort in het suizen van een zachte bries? Durven wij zulke stemmen nog te horen? Of hebben we onze eigen 'Baäls', veilige zekerheden, afgoden van controle en comfort, die ons beschermen tegen de radicaliteit van het geloof?

Elia in 19de eeuwse venster in de kathedraal van Ely (GB).

De verhalen over Elia zijn niet makkelijk. Ze schuren. Ze confronteren. Maar ze bieden ook hoop. Want steeds opnieuw blijkt, dat God werkt met wat zwak is, met wat alleen lijkt. Elia's kracht ligt niet in zijn status, maar in zijn afhankelijkheid. Hij wordt gevoed door raven. Hij leeft van het meel van een weduwe. Hij hoort God niet in de aardbeving, maar in het fluisteren. Wat is de plek van de profeet in onze kerk vandaag? Waar klinken de tegenstemmen die ons wakker willen schudden? Wie durft er nog alleen te staan, zoals Elia?

Op 7 en 21 september, 5 oktober en 9 en 23 november duiken we in zijn levensverhalen: van het koninklijk paleis naar de beek Krith, van de berg Karmel naar de stilte van de Horeb. Elia nodigt ons uit om opnieuw te luisteren naar de stem van de levende God. Van harte welkom!

Opening seizoen met leuke activiteiten na de dienst

Op zondag 7 september openen we ons seizoen met een feestelijke dienst. Sopraan Jenny Haisma en onze organist Niels-Jan van der Hoek zorgen voor mooie muziek. In deze dienst beginnen we met een nieuwe prekenreeks over de profeet Elia. Na de dienst zijn er twee leuke activiteiten:

♦ *Kaarsenworkshop*

Onder begeleiding van Esmeralda Zee kun je zelf kaarsen maken. Er zijn twee rondes, dus graag van tevoren aanmelden. Kinderen krijgen voorrang. Jonge kinderen mogen meedoen onder begeleiding van een volwassene. Aanmelden kan via de intekenlijst in de Paardenkamer of per e-mail of WhatsApp/Signal bij ds. Mirjam Visser-Fuchs: predikant@luthersrotterdam.nl of via WhatsApp/Signal 06-16374899.

♦ *Schatkistjes maken voor het Inspiratiefestival (Terschelling)*

Alle lutherse gemeenten zijn uitgenodigd om kleine 'schatkistjes' (15 x 15 cm) te maken. Deze kistjes worden tijdens het *Inspiratiefestival* in oktober op Terschelling op verschillende plekken op het eiland neergezet als een 'schat': iets dat je toevallig tegenkomt, wat je mee mag nemen of door mag geven. Iets dat je zomaar gegeven wordt, zoals genade. Zoals Luther ons voorleefde. We nodigen je uit, om een kistje te vouwen en te versieren. Of om iets moois mee te nemen, dat je wilt doorgeven aan anderen, om erin te leggen. Denk aan een gehaakte vlinder, een bijzonder zeepje, een mooie steen of schelp. Je kunt er ook een persoonlijke boodschap bij schrijven.

VAN DE PREDIKANT II

Ds. Mirjam Visser-Fuchs

Boekenclub: 'Verslaafd aan God'

Midden in de zomer kwamen we voor het eerst bijeen met de boekenclub en we begonnen met de eerste pagina's van 'Verslaafd aan God' van Peter Rollins. Rollins bekritiseert het idee van God als 'geluksproduct', een God die de leegte in de mens opvult. Veel kerken, zegt hij, presenteren God op die manier en plaatsen zich zo op de 'markt van welzijn en geluk'.

Maar volgens Rollins is het juist de aanvaarding van leegte en niet-weten, die tot bevrijding leidt, een diepere manier van geloven, waarin we het mysterie van God kunnen ontmoeten in toewijding aan de wereld zelf.

Wil je meelesen en je nog aansluiten bij de groep? Geef je dan op bij ds. Mirjam Visser-Fuchs (06-16374899 of predikant@luthersrotterdam.nl). Je wordt dan toegevoegd aan de appgroep.

Tafelgesprekken

De tafelgesprekken die vóór de zomer gepland stonden, gingen helaas niet door, omdat er te weinig aanmeldingen waren. Voor sommige mensen was de datum lastig. We doen dus binnenkort een nieuwe poging. Heb je interesse om deel te nemen aan een tafelgesprek? Geef dan je e-mailadres of telefoonnummer door, zodat we je makkelijk kunnen bereiken: predikant@luthersrotterdam.nl, 06-16374899.

Belijdeniscatechese

In het najaar start een belijdenisgroep in samenwerking met de PKN-gemeenten van de Goede Herderkerk en de Fonteinkerk. Er zijn vier zondagavonden over God, Jezus, Bijbel en kerk onder leiding van ds. Ruben Schep en ds. Marco Visser en twee avonden over Martin Luther door ds. Mirjam Visser-Fuchs. Heb je zin om mee te doen of ken je nog iemand die interesse heeft? Of heb je een vraag hierover? Meld je dan bij ds. Mirjam Visser-Fuchs (predikant@luthersrotterdam.nl. 06-163748899).

Leerhuis

Vanaf september zullen we ons verdiepen in het verhaal van de verloren zoon. Leidraad is het boek van Henri Nouwen: 'Eindelijk thuis. Gedachten bij Rembrandts *De terugkeer van de verloren zoon*'.

De bijeenkomsten zijn op donderdagochtend om 10.00 uur, met één uitzondering: de eerste keer is op een woensdag. Iedereen is van harte welkom! Data:

- ♦ woensdag 17 september;
- ♦ donderdag 9 oktober;
- ♦ donderdag 13 november;
- ♦ donderdag 18 december.

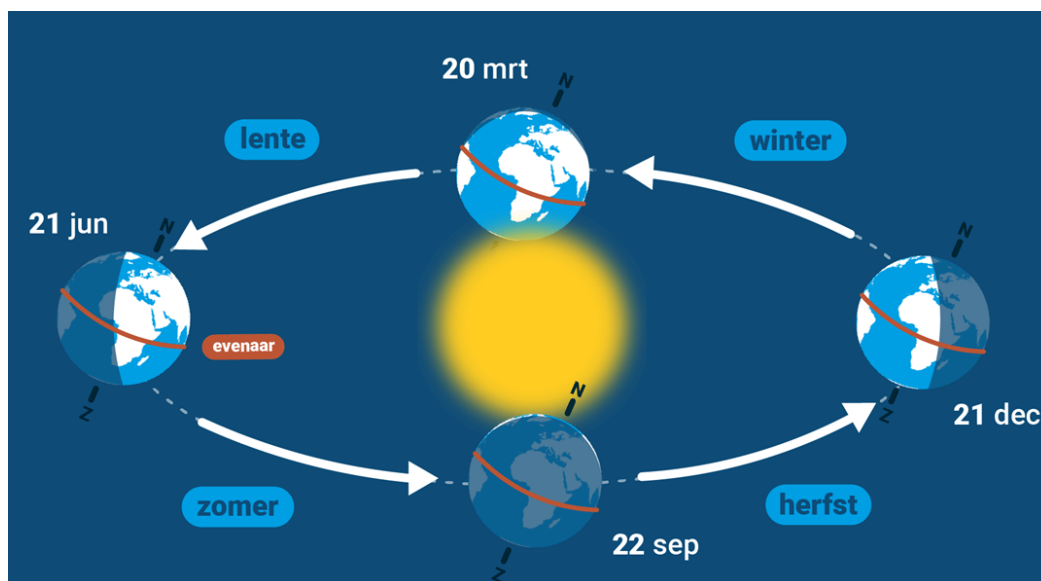
DOOR DE OGEN VAN ANDREAS

Andries Ponsteen

Het (nieuwe) seizoen: wat is dat eigenlijk?

Op 7 september gaat ons kerkseizoen weer van start. Wat is een seizoen eigenlijk? Iedereen kent de vier 'echte' seizoenen: lente, zomer, herfst en winter. Maar waarom zijn die er? Ik doe even een beroep op uw verbeelding. De aarde draait om de zon in 365 dagen. Dat doet ze niet rechtop, maar een tikje scheef. Uit het lood. Bij haar baan rond de zon zijn dus afwisselend haar boven- en onderkant het dichtst bij het licht. Noord en zuid van de werldebol zoeken jaarlijks als het ware om de beurt de zon op. Hun heen- en terugreis noemen we lente en herfst. Kijk maar naar het plaatje hieronder.

Je kan seizoenen meteorologisch of astronomisch bepalen. In het eerste geval starten ze om de drie maanden op de eerste dag van de maand. Astronomisch hangen ze af van de stand van de zon, of beter: van onze eigen positie tegenover de zon. Op 21 juni, het punt waarop ons noordelijk halfrond begint weg te draaien van de zon, begint de zomer, op 21 december de winter.

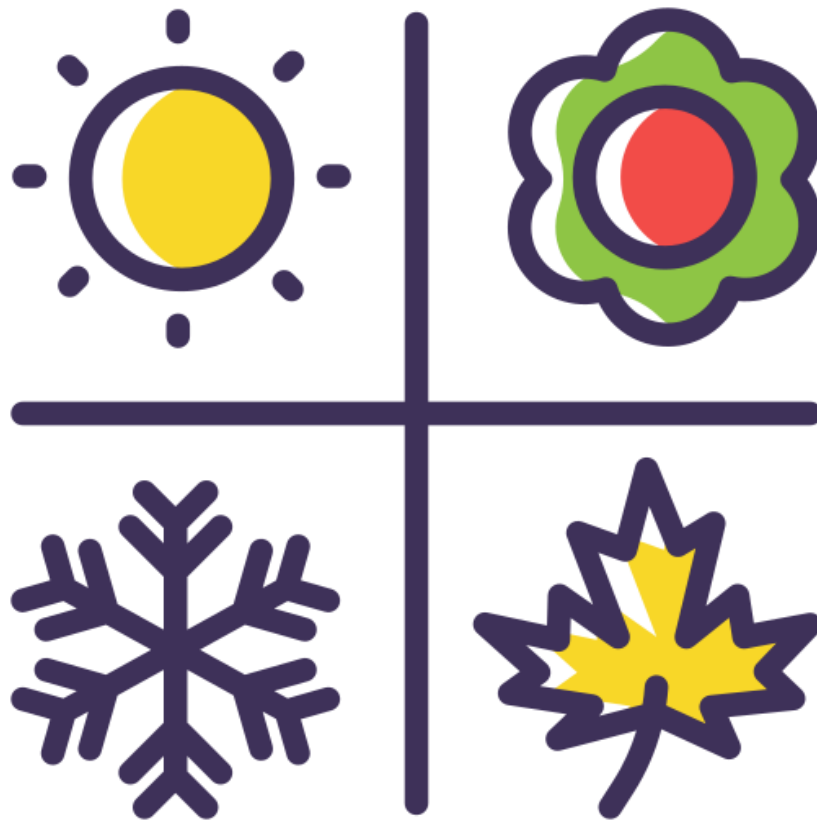

De astronomische seizoenen. Bron: Weerplaza.com.

Kerstbomen op het strand

Seizoenen zijn echter geen gegeven. Ze berusten op een keuze van de mens om het leven in perioden van zonlicht, regen of sneeuw in te delen. Hun aantal verschilt daarom per land. Finland heeft zes seizoenen, India drie, Indonesië twee. Hun lengte verschilt dus ook. De arctische winter is andere koek dan de winter in Gambia.

De meest gebruikte namen van de seizoenen ('lente', 'zomer' enzovoort) zijn ooit in onze noordelijke streken ontstaan. Daardoor kan je ze niet overal aan dezelfde maanden koppelen. 'Lente' bijvoorbeeld komt van ons 'lengen' van de dagen. Maar dat begint in Australië op 21 september. Kerstmis valt in Zuid-Afrika in de zomer. Onze winterse kerstbomen en rendieren moeten zich aanpassen. Ze verkassen naar woestijnen en stranden. Seizoenen kennen ze dus bijna overal, maar vaak anders dan bij ons. Overigens is het leven zonder de wisselende dosering van zonlicht moeilijk voor te stellen. Overal op aarde heersen dan continu ongeveer dezelfde temperaturen. Mens, plant en dier zouden zich rigoureus moeten aanpassen.

Het Andreas-seizoen

Alles en iedereen heeft zijn tijd, zegt Prediker. Dat klopt. Ons leven barst van de tijden, van de seizoenen. Denk aan mode, vakantie, oogst, sport of muziek. Wie kent niet 'De Vier Seizoenen' van Vivaldi? Of de hit 'Het is weer voorbij, die mooie zomer' van Gerard Cox? En zelf ben je in de puntje puntje van je leven, vul maar in. De kerk heeft haar eigen kerkelijk jaar. Dat loopt niet gelijk met het kalenderjaar. Het telt zes 'meteorologische seizoenen', met een min of meer vastgelegde *startdatum*: Advent, Kerst, Tijd door het jaar, Veertig dagentijd, Paastijd, Tijd na Pinksteren. Maar we hebben ook ons eigen 'astronomische ELG-seizoen'. Dat valt samen met de *stand* van ons Rotterdamse kerkelijk leven. Op 1 september gaan we als ELG dus weer aan de slag, zoals u elders in dit nummer leest. Dat eigen *Andreas-seizoen* kan ik u van harte aanbevelen!

LUTHERS BRUILOFT

Freek Houweling

500 jaar 'Luthers Bruiloft' was een feest!

We vierden ons gemeentefeest 'Luthers Bruiloft' extra uitbundig op zondag 22 juni: 500 jaar geleden traden Martin Luther en Katharina von Bora in het huwelijk. Met een feestelijke dienst, inclusief bruidspaar - voortreffelijk gespeeld door Maurice Schütz en Anne Jorunn Toussaint - en een heerlijk verzorgde lunch vanuit een BBQ-foodtruck. Familie De Haaij zorgde voor een prachtige bloemenversiering in de kerk en een workshop 'Luthers appestukje'. Dank ook aan de gemeenteleden die heerlijke taarten bakten!

TUSSENSTAND KERKBALANS

Jeroen van Velzen

In de periode januari tot en met juli 2025 is er € 17.500.- voor Kerkbalans opgehaald. Van 52 gemeenteleden of huishoudens ontvingen we een gift. Waarvoor heel hartelijk dank! Er is over het jaar 2025 voor € 35.000.- aan inkomsten Kerkbalans begroot, dus we hebben nog de helft te gaan.

In september zal de herinneringsbrief voor Kerkbalans worden verstuurd. U kunt het formulier invullen via www.luthersrotterdam.nl/kerkbalans. Voor vragen kunt u contact opnemen via kerkbeheer@luthersrotterdam.nl. U kunt uw bijdrage ook direct per bank overmaken. Dat kan op rekeningnummer NL25INGB0000047682 onder vermelding van: Kerkbalans 2025.

VAN DE KERKENRAAD

Jeroen van Velzen

Terugblik

Op woensdag 2 juli vond de laatste kerkenraad voor de zomervakantie plaats. We blikten terug op de diensten van Pasen, Pinksteren en 'Luthers Bruiloft'. Allemaal feestelijke en goed verzorgde diensten. 'Luthers Bruiloft' was een groot succes met een verrassende dienst, een gezellig gemeentefeest en een goede opkomst. Ook keken kerkenraadsleden terug op het 'Zweedse' zomerconcert dat op 28 juni samen met de Zweedse kerk plaatsvond in de Andreaskerk. Dit zijn mooie vormen van kerk-zijn, waarbij we de mensen uit de buurt en de stad kennis laten maken met onze kerk.

Vooruitkijken

De kerkenraad keek ook vooruit, naar het nieuwe seizoen. Te beginnen met de opening van het seizoen op zondag 7 september. De voorbereidingen voor de Zeemanskerkdienst op 26 oktober zijn ook begonnen. Daarnaast is in augustus een Boekenclub van start gegaan en beginnen vanaf september het Leerhuis onder leiding van ds. Mirjam Visser-Fuchs en de belijdeniscatechisatie. De resultaten van de 'heidag', die de kerkenraad in april heeft gehad, worden verwerkt in het nieuwe beleidsplan 2026-2030, dat dit najaar wordt opgesteld. Daarbij wordt ook gebruikgemaakt van het Visiedocument, dat de gemeente vorig jaar vaststelde.

De kerkenraad stond in het bijzonder stil bij de ontwikkeling van de diaconie. Om inzichtelijk te krijgen, wat nodig is in de wijk en welke rol de diaconie daar kan spelen, zal de diaconie de komende tijd gebruik maken van externe expertise.

Verder besloot de kerkenraad volgens de verplichtingen die gelden vanuit de PKN om een 'Verklaring Omtrent Goed' gedrag (VOG) aan te vragen voor medewerkers en kerkenraadsleden.

Ook stemde de kerkenraad in met de aanstelling van vertrouwenspersonen, waarbij de Lutherse Gemeente Rotterdam gebruikmaakt van de infrastructuur en vertrouwenspersonen van de Protestantse Gemeente Rotterdam-Centrum. Daarover wordt u later uitgebreider geïnformeerd.

DAAR STONDEN WE

Op 14 april stonden we als ELG op de plek hieronder, het hoofdorgel van de Laurenskerk. Maar toen kon Hayo Boerema het nog aan ons demonsteren. Inmiddels is de renovatie van het instrument begonnen. De pijpen zijn verwijderd. Waar we toen stonden, is het nu leeg.

BACHS (KATHOLIEKE.....?) MEESTERSTUK IN ROTTERDAM

Andries Ponsteen

Velen houden de Matthäuspassion voor Bachs meesterstuk. Maar er zijn genoeg stemmen, die vinden dat die eer eigenlijk gaat naar de zogenaamde 'Hohe Messe'. Dat is een Duitse titel uit de negentiende eeuw voor Bachs - op het Gregoriaans gebaseerde - Latijns-roomse mis. Het werk dateert van 1748/1749. Mogelijk schreef Bach het voor de inwijding van een RK-kerk. Zelf hoorde hij het nooit. Het kolossale stuk overstijgt ieders muzikale voorstellingsvermogen. Als absolute 'muziek voor de eeuwigheid' is het minstens zo aangrijpend als de Matthäuspassion. Toonkunst Rotterdam voert het uit in De Doelen, op dinsdag 18 november, om 15.00 uur. Maria van Nieukerken dirigeert, met begeleiding van Collegium Delft.

*Bach kwam natuurlijk nooit in de St. Pieter in Rome,
maar met zijn 'Hohe Messe' raakte hij toch het katholicisme.*

COLOFON

**Redactie: Mies de Vries-Langelaar, Mirjam Visser-Fuchs, Andries Ponsteen
(eindredacteur/ 06 38466960)**

Bijdragen: Freek Houweling, Jeroen van Velzen, Mirjam Visser-Fuchs,
Andries Ponsteen. Distributie: Greet Postema.

Andreaskerk, Heer Vrankestraat 51,
3036 LB, Rotterdam, 010-4222472

www.luthersrotterdam.nl